

Miesten tasa-arvo ry:n miespoliittinen ohjelma

Tavoitteenamme on parempi maailma, jossa kukaan ei joudu sukupuolensa vuoksi suoranaisen tai välillisen syrjinnän kohteeksi ja jossa ei esiinny tasa-arvon toteutumista estäviä syrjiviä rakenteita. Jotta näihin tavoitteisiin päästään, on päästävä eroon sellaisista asenteista, uskomuksista ja ideologioista, jotka asettavat ihmisiä sukupuolen perusteella toista sukupuolta heikompaan asemaan.

Haluamme yhteiskunnan, jossa sukupuolten tasa-arvo toteutuu työmarkkinoilla, viranomaistoiminnassa, asiakaspalvelutilanteissa, kotona, ihmissuhteissa sekä mediassa. Vaikka tuemme pyrkimystä naisten aseman parantamiseksi niissä tilanteissa, joissa naiset ovat miehiä heikommassa asemassa, keskittyy tämä ohjelma kuitenkin miesten tasa-arvo-ongelmien kuvaamiseen sekä korjaavien toimenpiteiden esittämiseen.

1. Velvollisuuksien tasa-arvo

Suomen lain mukaan miesten on suoritettava vankeusrangaistuksen uhalla joko ase- tai siviilipalvelus. Tämä velvoite ja siihen liittyvä vankeuden uhka asettavat nuoret miehet naisia huonompaan asemaan ja täyttävät sukupuolisyryjinnän tunnusmerkistön¹.

Toimenpiteet: —

- 1) Totaalikieltäytyjien vankeustuomioista on välittömästi luovuttava ja asevelvollisten kuukausitulot on nostettava minimipalkan tasolle.
- 2) Puolustusministeriön on laadittava vähintään kaksi vaihtoehtoista suunnitelmaa siitä, miten maanpuolustus voitaisiin järjestää sellaisella tavalla, joka ei aseta miehiä ja naisia eriarvoiseen asemaan. Hallituksen ja eduskunnan tulee valita näistä vaihtoehdoista paras.

2. Palkkatyön ja vapaa-ajan oikeudenmukainen jakautuminen miesten ja naisten kesken

Naiset ansaitsevat keskimäärin vain noin 80 % miehen ansioista, mutta toisaalta miehet tekevät 25 % pidempiä työviikkoja palkkatyötä kuin naiset. Tutkija Pauli Sumanen on laskenut, että naisten keskimääräinen tuntipalkka on jopa suurempi kuin miehillä, mikäli asevelvollisten ja siviilipalvelusmiesten tekemä työ otetaan huomioonⁱⁱ. Suomalaisten miesten suuri työtaakka on vakava ongelma myös kansainvälisten vertailujen näkökulmasta: Suomalaiset tekevät yli 300 tuntia vuodessa enemmän töitä kuin monissa muissa Euroopan maissa.ⁱⁱⁱ

Miesten roolina on yhteiskunnassamme tehdä pitkien työviikkojen lisäksi keskimääräistä vaarallisempia töitä: 73 % työtapaturmista tapahtuu miehille^{iv}. Myös työperäiset uupumus- ja rasitussairaudet sekä stressistä aiheutuvat sydänsairaudet keskittyvät miehille.^v Vaikuttaa siltä, että olisi molempien sukupuolten sekä myös perheiden etu, jos miehiin kohdistuva paine pitkien työviikkojen tekemiseen ja perheen pääasiallisena elättäjänä toimimiseen hellittäisi.

Toimenpiteet:

- 1) Tasa-arvopolitiikassa on jatkossa kiinnitettävä yhtä paljon huomiota siihen, että miehet tekevät liian pitkiä työviikkoja kuin siihen, että naisen euro on 80 senttiä. Lyhentämällä miesten työviikkoja saataisiin naisten euro nousemaan lähemmäksi sataa senttiä ja samalla miesten työuupumus- ja stressiperäisten sairauksien määrä vähenisi.
- 2) Miesten työuupumus- ja stressiperäisiä sairauksia tulee pyrkiä vähentämään isyyslomaa pidentämällä. Vanhempainvapaiden jakaminen ns. 6+6+6-mallin mukaisesti, jossa yksi osa on korvamerkitty isälle ja josta on hyviä kokemuksia Islannissa, voisi olla toimiva ratkaisu myös Suomessa.
- 3) Lapsiperheiden vanhempien vapaa-ajan määrää koskevia tilastoja on koottava ja seurattava pitkäjänteisesti, koska joidenkin tutkimusten mukaan parisuhteessa elävillä miehillä on selvästi vähemmän vapaa-aikaa kuin heidän avio- tai avovaimollaan^{vi}.
- 4) Yksinhuoltajilla, jotka useimmiten ovat naisia, on tilastojen mukaan vähemmän vapaa-aikaa kuin muilla. Tätä erityisesti naisia vaivaavaa ongelmaa voitaisiin korjata sillä tavoin, että käräjäoikeudet pyrkisivät nykyistä useammin määräämään lapset asumaan isänsä luona sellaisissa tilanteissa, joissa molemmat huoltajat näyttävät olevan lasten kannalta yhtä hyviä vaihtoehtoja.

Miesten tasa-arvo ry:n miespoliittinen ohjelma 17.1.2011 + viitteet (Pasi Malmi 2011)

Tällä tavoin lasten lähi- ja yksinhuoltajuuden taakka sekä siitä aiheutuva huomattava työkuorma jakautuisivat tasaisemmin sukupuolten kesken.

3. Koulutus, hyvinvointi, terveys ja pitkä elinikä kuuluvat myös miehille

Pojat viihtyvät kouluissa keskimäärin tyttöjä huonommin, saavat tyttöjä huonompia arvosanoja ja syrjäytyvät koulujärjestelmän piiristä helpommin kuin tytöt^{vii}. Tämä on jo johtanut siihen, että 64 % yliopistotutkinnon suorittavista on nykyisin naisia^{viii}. Asia on vakava tasa-arvo-ongelma, koska Sitran tutkimuksen mukaan kouluikäisten poikien taidot, kyvyt, oppimisvalmiudet ja jopa osaaminen ovat aivan yhtä hyvällä tasolla kuin tytöillä^{ix}.

Miehet syrjäytyvät yhteiskunnasta helpommin, velkaantuvat pahemmin, tekevät enemmän itsemurhia, kuolevat useammin työtapaturmiin ja elävät keskimäärin lyhyemmän elämän kuin naiset^x. Nämä ongelmat ovat suurelta osin seurausta miehiin kohdistuvista rooli-odotuksista, jotka saavat miehet tavoittelemaan menestystä, varakkuutta sekä valtaa ja jotka painostavat miehiä vaarallisiin ammatteihin sekä toisinaan myös yliöppäiseen oman terveyden vaarantamiseen.

Emme hyväksy sellaista ajattelutapaa, jonka mukaan naisten terveysongelmat, kuten vaikkapa anoreksia tai kauneusleikkauksista aiheutuvat komplikaatiot, ovat yhteiskunnan ja sukupuolijärjestelmän vika ja siksi selkeästi tasa-arvo-poliittinen ongelma - mutta miesten terveysongelmat puolestaan olisivat täysin miesten oma vika ja sen vuoksi eivät lainkaan kuuluisi tasa-arvopoliitiikan piiriin. Yhteiskunnan on otettava vastuuta myös miesten ongelmista sekä miesten terveyttä vaarantavien seksististen roolipaineiden purkamisesta.

Toimenpiteet:

- 1) Yllä kuvatut sukupuolitetuista tilastoista ilmenevät miesten sosiaaliset, koulutukselliset sekä terveydelliset ongelmat on tiedostettava ja tunnustettava tasa-arvo-ongelmiksi. Hallituksen on sitouduttava niiden asteittaiseen korjaamiseen tasa-arvopoliitiikan keinoin sekä sukupuolinäkökulmaa valtavirtaistamalla.
- 2) Sosiaali- ja terveysministeriön on seurattava miesten ongelmia kuvaavia sukupuolitettuja tilastoja järjestelmällisesti ja pitkäjänteisesti siihen asti, kunnes ongelmat on saatu korjattua.

- 3) Poikien koulumenestystä on parannettava tutkimalla, mitkä koulut ja ketkä opettajat antavat pojille huonompia arvosanoja kuin mitä heidän kansallisista tasokokeistaan saamansa arvosanat edellyttäisivät. Opettajille on annettava ohjeet poikia syrjivän arvostelun lopettamiseksi.
- 4) Poikien koulumenestystä on parannettava myös arvioimalla opetus-suunnitelmien ja opetuskäytäntöjen sukupuolivaikutukset ja miesjärjestöille on annettava mahdollisuus osallistua tähän työhön. Myös miesopettajien määrää on pyrittävä lisäämään.
- 5) Hyvinvointipoliittisten toimenpiteiden sukupuolivaikutukset on arvioitava sen varmistamiseksi, että myös miesten hyvinvointia pyritään edistämään ja että syrjäytymistä kyetään ehkäisemään tehokkaasti jo ennalta. Etenkin nuorten miesten työttömyyteen on puututtava aktiivisin toimin.
- 6) Pojat ja miehet on vapautettava ahtaiden ja ahdistavien rooli- ja rooliodotusten kahleista. On tuettava heidän mahdollisuuksiaan ja vapauttaa toteuttaa itseään haluamallaan tavalla.
- 7) Terveystieteissä on varmistettava, että miehet ja pojat ovat yhtä hyvässä asemassa kuin naiset ja tytöt: Myös miehille on tarjottava mahdollisuus syöpäseulontoihin, ja pienille pojille on turvattava se, etteivät he joudu vanhempiensa uskomusten vuoksi rituaalisten ympärileikkausten kohteiksi.
- 8) Miehille on tarjottava määräajoin tapahtuviin tarkastuksiin perustuvaa systemaattista terveydenhoitoa, jonka puitteissa kiinnitetään huomiota miehille tyypillisiin terveys- ja hyvinvointiongelmiin.

4. Sukupuolten valtapiirien purkaminen

Suomalainen yhteiskunta on jakautunut naisvaltaisiin ja miesvaltaisiin toimialoihin. Miesvaltaisille toimialoille muodostuu miesten ”hyvä veli verkostoja” sekä miestapainen toimintakulttuuri. Nämä seikat saattavat tehdä naisten urakehityksen hankalaksi. Vastaavalla tavalla sosiaali- ja terveydenhuollon kaltaisille naisvaltaisille aloille muodostuu naisten ”hyvä sisar verkostoja” sekä naiskeskeinen organisaatiokulttuuri ja tapa hahmottaa asioita. Tämä on johtanut siihen, että miehet ovat vaarassa joutua toissijaiseen asemaan tai jopa suoranaisen syrjinnän kohteeksi työntekijöinä ja asiakkaina^{xi}. Myös tieteen piirissä on purettava jako miesten tieteisiin ja naisten tieteisiin.

Toimenpiteet:

- 1) Kaikille koulutusaloille sekä kaikkiin tiedekuntiin ja koulutusohjelmiin tulee määrätä väliaikainen 10 prosentin sukupuolikiintiö, jotta miesnäkökulmaa saataisiin mukaan sosiaalialalle, terveydenhuoltoon sekä nykyisille naisvaltaisille opiskelualoille kuten esimerkiksi sukupuolentutkimukseen. Emme kannata pysyviä sukupuolikiintiöitä, mutta jos kiintiöitä on jo päätetty ottaa käyttöön toisissa tilanteissa ja niitä ollaan aktiivisesti ajamassa silloin, kun ne hyödyttävät naisia (esimerkiksi pörssiyritysten hallituksiin), on kohtuullista, että kiintiöitä toisinaan sovelletaan myös miehiä hyödyttävällä tavalla.
- 2) Hallitus on tasa-arvopoliittisessa selonteossaan todennut, että tyttöjä on viime vuosikymmeninä aktiivisesti kannustettu kouluttautumaan miesvaltaisille aloille. Jatkossa myös poikia tulee kannustaa kouluttautumaan naisvaltaisille aloille!
- 3) Miesopiskelijoiden osuutta naisvaltaisissa organisaatioissa koulutuksen ja julkisten palveluiden alalla on ryhdyttävä määrätietoisin toimin lisäämään. Korkeakoulut ja julkisen sektorin organisaatiot on veloitettava esittämään tasa-arvosuunnitelmissaan selvitys toimista aliedustetussa asemassa olevan sukupuolen osuuden kasvattamiseksi.
- 4) Sukupuolentutkimusta on kehitettävä niin, että myös miehet kokevat itsensä tervetulleiksi sen piiriin. Alalla ilmenevä mahdollinen miehiin kohdistuva sukupuolisyryntä on selvitettävä kyselytutkimusten avulla ja syrjintää edistävä organisaatiokulttuuri sekä mahdolliset mieskielteiset ideologiat on tämän jälkeen purettava. Naistutkimuksen nimi tulee muuttaa sukupuolentutkimukseksi kaikissa maamme yliopistoissa.
- 5) Hallituksen on varattava seuraavalla hallituskaudella vuosittain 50.000 euroa siihen, että 20:lle graduntekijälle, joiden tutkimusaihe käsittelee miesten tasa-arvo-ongelmia, maksetaan kullekin 2500 euron apuraha.
- 6) Tasa-arvoviranomaisten on näytettävä esimerkkiä tasa-arvoisuudessa eli tavoitteeksi on otettava se, että STM:n tasa-arvoyksikön sekä Tasa-arvovaltuutetun toimiston asiantuntijoista ja johtajista on jo muutaman vuoden kuluttua vähintään 30 % miehiä.
- 7) STM:n tasa-arvoyksikön tulee luopua siitä painotuksesta, jonka mukaan he suosivat omissa rekrytoinneissaan ”naisoikeutta” opiskelleita naistutkijoita.

Tasa-arvovoyksikköön on saatava palkattua myös miesnäkökulman ja miesten tasa-arvo-ongelmien asiantuntijoita.

5. Miesten heikko asema avioeron jälkeen

Yhä useammissa perheissä miehet ovat eteviä kotitöissä ja lastenhoidossa. Toisaalta yhä useammat naiset ovat omaksuneet kielteisiä, perinteisesti miehisyyteen liitettyjä käyttäytymismalleja.^{xii} Silti monet sosiaalityöntekijät, tuomarit ja muut viranomaiset elävät sellaisessa menneisyydessä, jossa lapsen etu oli avioeron jälkeen asua vain äitinsä kanssa. Tämä on johtanut tilanteeseen, jossa toistuvasti kuullaan tuttavilta kauhutarinoita siitä, miten äiti on saanut avioeron jälkeen lapset itselleen vaikka isä olisi puolueettomasti arvioituna ollut paljon parempi huoltaja.^{xiii}

Miesten asema on avioeron jälkeen heikko myös siksi, että valtio ja kunnat eivät tue etävanhempia, vaikka lapsi tosiasiallisesti asuisi suuren osan ajastaan etävanhemman luona. Etävanhempien - eli käytännössä eroisien - vakavia ongelmia ovat seuraavat: He eivät saa elatusapua, elatustukea, lapsilisää, perhepoliittista asumistukea eivätkä vanhempainvapaata. Kunnat eivät myöskään tarjoa heille riittävän isoja vuokra-asuntoja, koulukyytejä eivätkä perheneuvoloiden palveluita. Nämä ovat merkittäviä puutteita, jotka voivat vaarantaa etävanhemman suhteen lapsiinsa ja jotka voivat tehdä etävanhemman elämästä kohtuuttoman kallista ja hankalaa.

Toimenpiteet:

- 1) Sosiaalityöntekijöille, tuomareille ja muille viranomaisille tulee antaa koulutusta, jossa osoitetaan se, kuinka paljon miehet ja naiset ovat muuttuneet viimeisten 50 vuoden aikana sekä se, millä tavoin vanhanaikaiset roolikäsitykset ovat todistettavasti aiheuttaneet miehiin kohdistuvaa syrjintää huoltajuusriitojen aikana.
- 2) Kuntien on perustettava sosiaalityön alalle matalan kynnyksen seuranta-järjestelmä, jonka avulla asiakkaat voivat ilmoittaa syrjintäkokemuksistaan.
- 3) Tasa-arvolakia on muutettava siten, että miehille tarjoutuu mahdollisuus saada tasa-arvokanteeseen perustuva rahallinen hyvitys siitä, mikäli heitä on syrjitty avioeroon tai huoltajuuteen liittyvissä viranomaismenettelyissä.

- 4) Etävanhempien ongelmat on korjattava poistamalla jako lähivanhempaan ja etävanhempaan tai vaihtoehtoisesti tarjoamalla myös lapsiaan aktiivisesti hoitaville etävanhemmille oikeus perhetukiin ja sosiaaliturvaan. Muiden pohjoismaiden järjestelyistä erotilanteissa on teetettävä selvitys, josta on soveltuvin osin otettava mallia.
- 5) Oikeusministeriö on antanut ohjeet siitä, että elatusvelvollisuuden suuruutta laskettaessa tulee huomioida se, jos lapsi asuu osan ajasta isän luona. Näitä ohjeita ei kuitenkaan ole noudatettu riittävän tarkoin. Tämän vuoksi elatusmaksujen määräytymisestä tulisi nykyistä tarkemmin säätää lain tasolla.
- 6) Lakia tulee muuttaa siten, että lastenvalvojien ja käräjäoikeuden vahvistamien sopimusten rikkomisesta tulee nykyistä selvemmat sanktiot ja mahdollisessa uudessa prosessissa lapset määrätään nykyistä herkemmin asumaan sopimuksia noudattaneen vanhemman luokse.
- 7) Erotilanteessa on aina varmistettava, että lapsen oikeus vanhempiinsa ja vanhempien oikeus lapseensa toteutuvat, sillä Suomi on siihen sitoutunut kansainvälisin sopimuksin. Samalla on huolehdittava siitä, ettei vanhempien välinen riitely tai kiusanteko vahingoita lasta ja hänen suhdettaan kumpaankaan vanhempaansa.

6. Lapsen oikeus biologiseen isään

Nykyinen isyyslaki on vanha, eikä siinä huomioida sitä, että yli puolet esikoisista syntyy nykyisin avioliiton ulkopuolella^{xiv}. Tämä on johtanut tilanteisiin, joissa kansainvälisissä sopimuksissa vahvistettu lapsen oikeus biologiseen isään ei ole toteutunut. Samalla myös biologisten isien oikeudet lapsen tapaamiseen ja hoitamiseen ovat jääneet hyvin heikoiksi.

Vaadimme, että isyyslakia uudistetaan siten, että isien heikko asema paranee.

Toimenpiteet:

- 1) Isyyslaki tulee päivittää siten, että lapsen oikeus biologiseen isään toteutuu kaikissa olosuhteissa kansainvälisten sopimusten edellyttämällä tavalla.
- 2) Isyyslaista on poistettava isyyden toteamista koskeva avioliittoon perustuva isyysolettama ja biologiselle isälle on taattava oikeus oman isyytensä vahvistamiseksi äidin vastustuksesta huolimatta.

- 3) Avioliiton kautta isäksi tulleella pitää olla oikeus kumota isyytensä, jos osoittautuu, ettei hän olekaan lapsen biologinen isä.

7. Lähisuhdeväkivallan torjunta

Naisiin kohdistuva väkivalta on vakava ongelma, jonka vastaisia toimenpiteitä on jatkettava. Euroopan kriminaalipoliittisen instituutin tilastot kuitenkin osoittavat, että Suomessa suurin osa parisuhdeväkivallasta kohdistuu nykyisin miehiin: Miehistä 5.6 % ja naisista 4.3 % on joutunut viimeisen vuoden aikana kokemaan parisuhdeväkivaltaa.^{xv} Sosiaali- ja terveysministeriön ylläpitämän tasa-arvobarometrin mukaan Suomessa vakavaa pelkoa kotona tapahtuvaa väkivaltaa kohtaan tuntee miehistä 4 % ja naisista 2 %.^{xvi} Stakesin ylläpitämän hoitoilmoitusrekisterin mukaan myös sairaalahoitoa vaatineissa tapauksissa miehet muodostavat enemmistön parisuhdeväkivallan uhreista.^{xvii}

Tästä huolimatta suurin osa viranomaisista mieltää parisuhde- ja lähisuhdeväkivallan pelkästään naisten ongelmaksi. Ongelman monitahoisuus on tunnustettava ja samalla alkoholin keskeinen yhteys lähisuhdeväkivaltaan on nostettava esiin.

Toimenpiteet:

- 1) Valtion on rahoitettava säännölliset seurantatutkimukset, joilla mitataan parisuhde- ja lähisuhdeväkivallan sukupuolijakaumaa.
- 2) Stakesin hoitoilmoitusrekisterin käyttöä on tehostettava, jotta saataisiin entistä selvempää ja luotettavampaa tietoa parisuhdeväkivallan aiheuttamien sairaalahoitoa vaatineiden vammojen jakautumisesta miehille ja naisille.
- 3) Kouluissa, puolustusvoimissa ja järjestöissä tapahtuvan väkivallattomuuskampanjoinnin osaksi on otettava asennekasvatusta, jossa korostetaan fyysinen koskemattomuuden olevan myös poikien ja miesten oikeus. On romutettava ajatus tosimmästä, johon ei satu ja joka ei kerro viranomaisille siitä, jos joutuu tyttöystävän tai vaimon pahoinpitelemäksi.
- 4) Poliisin on annettava kotihälytyskäyntejä varten ohjeet siitä, että epäselvissä tapauksissa putkaan rauhoittumaan viedään yleensä se, joka on eniten humalassa. Tämä käytäntö on erityisen tärkeä silloin, jos kotona on myös alaikäisiä lapsia.

- 5) Poliiseja ja sosiaalityöntekijöitä on koulutettava kohtaamaan perheväkivallan miesuhrit.
- 6) Äitiysneuvoissa on kysyttävä äidin lisäksi myös isältä, onko perheessä esiintynyt väkivaltaa. (Nykyisin tämä kysymys esitetään vain äideille). Äitien väkivaltaisuuden esiin nostaminen olisi tärkeää myös siksi, että sen avulla voitaisiin vähentää myös lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa.

8. Tasa-arvopolitiikan uusi tavoite

Viime vuosisadalla tasa-arvopolitiikan oikeutettu ja itsestään selvä tavoite oli naisten aseman parantaminen. Maailma on kuitenkin muuttunut ja nykyisin myös miehet tarvitsevat tasa-arvoa sekä sitä, ettei heitä syrjitä sukupuolensa vuoksi.

Toimenpiteet:

- 1) Tasa-arvolakia on muutettava siten, että tasa-arvolain ja tasa-arvopolitiikan tavoitteeksi nostetaan selkeästi ja yksiselitteisesti sukupuolten välisen tasa-arvon edistäminen.^{xviii} Tämä tarkoittaa sitä, että kussakin tilanteessa on pyrittävä edistämään sen sukupuolen asemaa, joka on epäedullisemmässä asemassa. On irtisanouduttava sellaisesta ajatuksesta, että olisi yleisluontoisesti olemassa syrjitty sukupuoli (naiset) ja parempiosainen sukupuoli (miehet). Tasa-arvo on kaikkien yhteinen asia!
- 2) Tasa-arvon edistämiseen pyrkiville miesjärjestöille on taattava julkinen rahoitus samassa mittakaavassa kuin jäsenmäärältään vastaavankokoisille naisjärjestöillekin.
- 3) Miesjärjestöille tulee tarjota mahdollisuus nimetä Tasa-arvoasiain neuvottelukuntaan yhtä monta asiantuntijajäsentä kuin naisjärjestöilläkin eli kaksi asiantuntijajäsentä.

9. Seksismi ei kuulu viranomaistoimintaan

Miehillä ja naisilla on oikeus parisuhteissaan leikkiä hentoa prinsessaa ja jaloa ritaria, jos he niin haluavat. Poliittiseen päätöksentekoon ja viranomais-toimintaan ei kuitenkaan kuulu seksismi eikä sellainen ajatustapa, jossa naiset hahmotetaan heikommaksi astiaksi ja miesten velvollisuudeksi ajatellaan naisten jatkuva suojeleminen ja suosiminen.

Miehille ja naisille on asetettava yhtä suuret kansalaisvelvollisuudet eikä miehille saa antaa samoista rikoksista ja rikkomuksista ankarampia rangaistuksia kuin naisille.^{xix} Erityisen tärkeää on se, että miesten vankilatuomioita ei tuomita ehdottomina sellaisissa tapauksissa, joissa nainen selviäisi ehdollisella tuomiolla tai yhdyskuntapalveluksella.^{xx}

Viranomaisten on kaikissa tilanteissa kohdeltava miehiä ja naisia tasa-arvoisesti: Emme hyväksy sellaisia kaksoisstandardeja, joiden mukaan esimerkiksi viiksekkäisiin ja lihaa syöviin heteromiehiin kohdistuva vihanlietsonta on täysin hyväksyttävää toimintaa mutta samalla media, poliitikot ja virkamiehet ovat äärimmäisen sensitiivisiä naisiin kohdistuvaa kriittistä kirjoittelua kohtaan. On päästävä tilanteeseen, jossa miehiin kohdistuva mustamaalaaminen ja vihanlietsonta sanktioidaan yhtä tehokkaasti kuin naisiin kohdistuva mustamaalaaminen ja vihanlietsonta.

Toimenpiteet:

- 1) Oikeusministeriön alainen Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos on velvoitettava käymään läpi rangaistuksia ja sakkoja koskevat rekisterit sen selvittämiseksi, löytyykö miesten ankarammille rangaistuksille hyväksyttäviä syitä. Mikäli syitä ei löydy, oikeusministeriön on annettava ohjeet siitä, miten tasa-arvoinen kohtelu varmistetaan ja mahdollinen sukupuolisyryntä poistetaan.
- 2) Julkishallintoa on uudistettava valtavirtaistamalla sukupuolinäkökulma osaksi kaikkea päätöksentekoa. Tämä on kuitenkin tehtävä siten, ettei miespuolisilta päätöksentekijöiltä odoteta järjestelmällistä naisten suosimista tai miesnäkökulman unohtamista.
- 3) Sukupuolten positiiviselle erityiskohtelulle on asetettava sellaiset rajat, että toinen sukupuoli ei joudu tosiasiallisen syrjinnän kohteeksi. Emme esimerkiksi hyväksy sellaista, että naisille varataan uimahalleihin erityisiä uimavuoroja tai että nuorisotiloihin perustetaan vyöhykkeitä, joihin poikia ei päästetä. Tällainen miehiin ja poikiin kohdistuva ”positiivinen syrjintä” ei ole hyväksyttävää.

10. Poliitikkojen ja virkamiesten on suostuttava näkemään myös miesten ongelmia kuvaavat sukupuolitetut tilastot

Edellä on kuvattu monia tilastoja, jotka paljastavat miesten sukupuolittuneita ongelmia. Poliitikkojen ja virkamiesten on vähitellen hyväksyttävä myös tällaisten tilastojen olemassaolo sekä otettava ne vakavasti. Emme hyväksy sitä, että poliitikot ja virkamiehet omaksuvat tasa-arvopoliittista ”tietoa” ainoastaan naisjärjestöiltä sekä naisasian edistämiseen sitoutuneilta journalisteilta. Vaadimme tasa-arvoa tilastointiin ja uutisointiin!

Toimenpiteet:

- 1) Ministeriöt on veloitettava pyytämään lausuntoja myös miesjärjestöiltä, ei pelkästään naisjärjestöiltä.
- 2) Ministeriöiden on otettava omissa tilastotarkasteluissaan ja ongelmanalyyseissaan huomioon myös ne tilastot, joita miesjärjestöt tuovat esille.
- 3) Miesjärjestöille on tarjottava mahdollisuus käynnistää tasa-arvokanne tai muu matalan kynnyksen oikeusprosessi, jos viranomaiset uutisoivat tilastoja tavalla, joka mustamaalaa asiattomasti miehiä tai tavalla, joka aktiivisesti piilottaa miesten ongelmat.

Lopuksi:

Seuraamalla yllä esitettyjä ongelmia mittaavia tilastoja sekä toteuttamalla tässä ohjelmassa esitetyt kehittämistoimenpiteet voidaan sukupuolten tasa-arvoa merkittävästi edistää niillä osa-alueilla, joilla miesten asema on nykyisin suhteessa heikompi kuin naisilla.

17.1.2011, Miesten tasa-arvo ry:n hallitus

Viitteet:

ⁱ Bruun & Koskinen 1997, s. 76–77 sekä Malmi 2008, s. 24

ⁱⁱ Miesten ajankäyttö palkkatöihin on 25 % suurempi kuin naisilla. Naisten keskimääräinen tuntipalkka ylittää miesten keskimääräisen tuntipalkan, mikäli asevelvollisten tekemä työ lasketaan mukaan (Sumanen 2009, s. 5-6 sekä 44-45).

ⁱⁱⁱ Suomalainen tekee töitä jopa 300 tuntia pidempään kuin monissa muissa länsimaissa (OECD 2010).

^{iv} 73% työtapaturmista tapahtuu miehille (Tilastokeskus 2007). Työelämän rakenteet ovat SAK:n erikoistutkijan Tapio Bergholmin mukaan yksi syy siihen, miksi miehet kuolevat naisia nuorempina. Taloussanomien artikkeli, ks. <http://www.taloussanommat.fi/tyomarkkinat/2010/02/13/tyoelama-on-miehelle-riski/20102270/12>)

^v Työperäiset stressi- ja rasitussairaudet keskittyvät miehille (ks. Viikari-Juntura 1999 sekä Malmi 2008, s. 47)

^{vi} Parisuhteessa elävillä miehillä on Piekkolan tutkimuksen mukaan vähemmän vapaa-aikaa kuin parisuhteessa elävillä naisilla. (Piekkola 2003, s. 15). Eurostatin ajankäyttötutkimuksen mukaan parisuhteessa elävillä miehillä on useimmissa Länsi-Euroopan maissa vähemmän vapaa-aikaa kuin heidän avo- tai aviopuolisollaan. (Eurostat 2003, ks. Malmi, s. 217-218).

^{vii} Pojat viihtyvät kouluissa huonommin kuin tytöt (Yrjölä 2004, s. 14). Pojista 35 % ja tytöistä 24 % kokee, että heille on koulussa haittaa sukupuolestaan (Melkas 2004, s. 27). Koulutusjärjestelmä edistää miesten syrjäytymistä yhteiskunnasta (Malmi 2008 s. 46)

^{viii} 64 % yliopistotutkinnon suorittavista on nykyisin naisia. Lähde: Koulutus-tilastot. Tilastokeskus

^{ix} Sitran tutkimuksen mukaan kouluikäisten poikien taidot, kyvyt ja oppimisvalmiudet sekä suurelta osin myös osaaminen ovat aivan yhtä hyvällä tasolla kuin tyttöillä, mutta silti pojat saavat koulussa huonompia arvosanoja (Sitra 2007, s. 25-26).

^x Miesten syrjäytymiskierrettä koskevat tilastot, ks. Malmi 2008, s. 46 sekä Jokinen 2002, s. 248.

^{xi} Miehiin kohdistuvaa syrjintää esiintyy erityisesti naisvaltaisilla aloilla (Malmi 2008, s. 358-9).

^{xii} Naisten alkoholi- ja huumeongelmia sekä väkivaltaisuutta aviopuolisoa ja lapsia kohtaan on kuvattu useissa Ensi- ja turvakotien liiton raporteissa, ks. http://www.ensijaturvakotienliitto.fi/liitto/julkaisut/vaiettu_naiseus-raportti_2009/ (mm. Törrönen 2009).

^{xiii} Lisäksi löytyy myös laajoihin tutkimuksiin perustuvaa näyttöä siitä, että sosiaalityöntekijöillä on taipumus valita lasten lähihuoltajaksi nainen, vaikka isä olisi parempi vaihtoehto (esim. Sagi & Dvir 1993).

^{xiv} Yli puolet esikoisista syntyy nykyisin avioliiton ulkopuolella (Litmala 2003)

^{xv} Heiskanen & Ruuska 2010, s. 19.

^{xvi} STM:n tasa-arvobarometrikyselyllä saatu tulos. (Nieminen 2008, s. 63).

^{xvii} Stakesin hoitoilmoitusrekisterin (HILMO) mukaan noin 65 % sairaalahoitoa vaatineesta parisuhdeväkivallasta on kohdistunut miehiin vuosina 2002-2003. Tilastotiedot on saatu suoraan Stakesilta. Tilastointi on hoitohenkilökunnan suorittamaa ja sen luulisi olevan luotettavaa, mutta kriitikot ovat epäilleet, että tilastoinnissa esiintyvä sana ”partneri” on virheellisesti tulkittu hoitohenkilökunnan taholta kuvaamaan myös miesten keskinäisiä partnerisuhteita (esim. rikospartnereita) – ei siis pelkästään parisuhdeväkivaltaa.

^{xviii} Tasa-arvolain vuodelta 1987 oleviin perusteluihin on kirjattu ajatus siitä, että lain tavoitteena on ensisijaisesti tai lähes pelkästään naisten aseman parantaminen ja että laki keskittyy ensisijaisesti naisten aseman parantamiseen työelämässä. Hallituksen on kirjoitettava tasa-arvolain perustelut uuteen muotoon tai vaihtoehtoisesti tasa-arvolain sanamuodosta on poistettava kohta, joka viittaa siihen, että lain keskeisimpänä tavoitteena on naisten aseman parantaminen.

^{xix} Useissa maissa on todettu tutkimuksissa, että miehet saavat samoista rikoksista ankarampia tuomioita kuin naiset vaikka rikosrekisterin pituus sekä muut rangaistukseen vaikuttavat tekijät vakioitaisiin. (ks. Gelsthorpe & Loucks 1997, Sarnikar, Jeffries 2001 ja 2002, Sorensen ym. 2007 sekä Ahola 2010).

^{xx} Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen tietokannan mukaan miehet joutuvat samaa vakavuustasoa edustavista rikoksista jopa kaksi kertaa suuremmalla todennäköisyydellä vankilaan kuin naiset (ks. Malmi 2008, s. 246).

Lähdeluettelo:

Ahola, Angela (2010) ”Justice needs a blindfold: Effects of defendants’ gender and attractiveness on judicial evaluation” Väitöskirja. Tukholman yliopisto.

Psykologian laitos. <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:su:diva-38639>

Bruun, Niklas & Koskinen, Pirkko (1997) ”Tasa-arvolaki”. Kauppakaari Oy, Lakimiesliiton kustannus. Kolmas painos.

Eurostat (2003) “Time use at different stages of life. Results from 13 European countries”. July 2003. Theme 3: Population and social conditions. European Commission. Luxemburg. http://www.unecce.org/gender/timeuse/DataReports/TU_Diff_Stages_of_life.pdf

Gelsthorpe, Loraine & Loucks, Nancy (1997) “Understanding the sentencing of women”. Edited by Carol Hedderman and Loraine Gelsthorpe. British Home Office Research Study 170. <http://www.homeoffice.gov.uk/rds/pdfs/hors170.pdf>

Heiskanen, Markku & Ruuskanen, Elina (2010) ”Tuhansien iskujen maa. Miesten kokemaa väkivaltaa Suomessa.” Euroopan kriminaalipolitiikan instituutti (Heuni). Julkaisusarja no. 66. <http://www.heuni.fi/Etusivu/Publications/1284990374295>

Jeffries, S. (2001) “Gender Judgments: An Investigation of Gender Differentiation in Sentencing and Remand in New Zealand” Department of Sociology, University of Canterbury, Christchurch, New Zealand. http://ir.canterbury.ac.nz/bitstream/10092/4629/1/jeffries_thesis.pdf

Jeffries, Samantha (2002) “Does gender really matter? Criminal court decision making in New Zealand”. New Zealand Sociology, 17(1), sivut 135-149.

Jokinen, Arto (2002) “Mihin miehet tarvitsevat tasa-arvoa”, kirjoitus kirjassa “Tasaarvopolitiikan haasteet”, toimittajina Holli, Saarikoski & Sana. Tasa-arvoasiain neuvottelukunta. WSOY.

Litmala, Marjukka (2003) ”Perheet, parisuhteet, lapset”. Helsinki, Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos.

Malmi, Pasi (2008) ”Discrimination against Men: Appearance and Causes in the Context of a Modern Welfare State.” Väitöskirja. Lapin yliopiston kirjapaino.

Melkas, Tuula (2004) "Tasa-arvobarometri". Sosiaali- ja Terveysministeriö.
<http://www.stm.fi/Resource.phx/publishing/store/2004/11/hu1100588891119/pasthru.pdf>

Nieminen, Tarja (2008) "Tasa-arvobarometri 2008", Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisu 2008:24.
http://www.stm.fi/c/document_library/get_file?folderId=39503&name=DLFE-6413.pdf

OECD (2010) "Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving" HIVA. Ks.
<http://www.taloussanommat.fi/tyo-ja-koulutus/2010/12/28/suomalainen-tekee-toita-300-tuntia-pidempaan/201017920/139>

Piekkola, Hannu (2003) "Työssä jaksaminen kiireiden ja vapaa-ajan puristuksissa". Työssä jaksamisen ohjelma. Työministeriö.
Ks. http://www.mol.fi/jaksamisohjelma/ajankohtaista/Kiire&Vapaa-aika_1_2.pdf

Sagi, Abraham & Dvir, Rachel (1993) "Value Biases of Social Workers in Custody Disputes" Children and Youth Services Review. Vol. 15, sivut. 27-42.

Sarnikar, S., T. Sorensen, et al. (2007) "Do You Receive a Lighter Prison Sentence Because You Are a Woman? An Economic Analysis of Federal Criminal Sentencing Guidelines, ." IZA Discussion Paper No. 2870 <http://www-cpr.maxwell.syr.edu/seminar/Spring08/ronoaxaca.pdf>

Sitra (2007) "Koulu, syrjäytyminen ja sosiaalinen pääoma. Löytyykö huono-osaisuuden syy koulusta vai oppilaasta?" Sitran raportti nr. 75. Kirjoittajina Krister Karppinen, Liisa Keltikangas-Järvinen ja Hannele Savioja.

Sumanen, Pauli (2007) "Valhe, emävalhe, naisen euro on 80 senttiä. Tutkimus palkkatasa-arvosta." Helsinki. Multiprint Oy.

Tilastokeskus (2007) Palkansaajien työtapaturmat. Tilasto.

Tilastokeskus (2010) Koulutustilastot.
http://www.stat.fi/til/yop/2008/02/yop_2008_02_2009-06-18_tie_002.html

Törrönen, Hannele (2009) "Vaiettu naiseus -raportti", Ensi- ja turvakotien liitto. Kariston Kirjapaino Oy, Hämeenlinna.

Viikari-Juntura, Eira (1999) "Rasitussairaudet vähentyneet Suomessa – totta vai tilastoharhaa?", Työterveiset: 1999-02. Työterveyslaitoksen verkkojulkaisu.
<http://www.ttl.fi/Internet/Suomi/Tiedonvalitys/Verkkolehdet/Tyoterveiset/1999-02/10.htm>

Yrjölä, Pentti (2004) "Pojat ja tytöt oppimistulosten arviointien valossa", kirjoitus teoksessa "Koulu – sukupuoli – oppimistulokset". Opetushallitus.